

Hasarsız sürücüye avantaj, hasarlıya yüksek prim

SEDDK, trafik sigortasında yaptığı değişiklikle yeni araç alanlara eski araçlardaki hasarsızlık indirimini kullanma imkanı getirdi. Düzenlemeyle birlikte, polise vadesi bittikten veya yenileme yapıldıktan sonra gerçekleşen hasar ihbarlarının bir sonraki yenilemede poliçelere eklenmesinin de önü açıldı.

Selçuk Altun
selcuk.altun@nbc.com.tr

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK), trafik sigortasında önemli değişikliklere gitti. 2019 yılında çıkarılan genelgeyi güncelleyen kurum, hasarsız sürücüyü cezalandıran, hasarlı sürücüyü ise mükafatlandırarak mevcut uygulamaya son verirken, hasarsızlık indiriminin yeni araç alımlarına yansıtılmasının önünü açtı. Araç yenileyen sürücüler artık yıllarca elde ettikleri hasarsızlık indirimini kaybetmeyecek. Aynı şekilde sık kaza yapan sürücüler de avantaj elde edemeyecek. Polise yenileme süresinin kısaltılması ve referans poliçe uygulamasının netleştirilmesiyle birlikte, sigorta şirketlerinin de suistimallere karşı eli güçlenecek. Yeni düzenlemeler 1 Ocak 2026'dan itibaren hayata geçirecek.

Bilindiği üzere, mevcut haliyle trafik sigortası primleri, sürücünün hasar geçmişiyle belirleniyor. "Basamak sistemi" adı verilen uygulamada 0'dan 8'e kadar toplam 9 kademe bulunuyor. Sisteme ilk kez giren sürücüler 4. basamaktan başlıyor. Her hasarsız yılsonunda bir üst basamağa çıkılıyor, kaza yapılması halinde ise basamak düşülüyor. Örneğin; 4. basamaktan başlayan bir sürücü, hiç kaza yapmadan ilerlerse birkaç yıl içinde 8. basamağa ulaşarak en düşük prim avantajından yararlanıyor. Buna karşılık sık kaza yapanlar ba-

● POLİÇE YENİLEME SÜRESİ DEĞİŞTİ

SEDDK, polise vadesi bittikten sonra ya da polise yeniledikten sonra yapılan hasar indirimleri süreciyle ilgili de bir düzenlemeye imza attı. Polise vadesine 14 gün kala (daha önce bu süre 30 gündü) ya da sonrasında hasar ihbarı varsa bunlar yeni poliçelere yansıtılmıyordu. Bu kaza hasar basamağını etkilemiyordu. Yapılan değişiklikle, bir sonraki yenilemede kusurlu olunan hasar poliçesi otomatik olarak poliçeye yansıtılacak.

SEDDK, polise vadesi bittikten sonra ya da polise yeniledikten sonra yapılan hasar indirimleri süreciyle ilgili de bir düzenlemeye imza attı. Yapılan düzenlemeyle birlikte, polise vadesi bittikten sonra veya yenileme yapıldıktan sonra gerçekleşen hasar ihbarları bir sonraki yenilemede poliçelere eklenebiliyor olacak.

Mevcut uygulamada, trafik poliçeleri

vadelerine 30 gün kala ya da yenileme imkanı veriliyordu. Sigorta şirketleri trafik poliçelerini bir ay önce yeniliyordu. Bu zaman dilimi içerisinde sigortalıların yaptıkları kazalar nedeniyle bir sonraki yıla yeni yenilemelerindeki primler, eski primlerinin hesabı gibi konular sonraki yıllardaki poliçe yenilemelerinde sorun yaratıyordu. SEDDK, bu süreci düzenlemek ve sorunları azaltmak için trafik poliçesi yenileme süresini 14 güne çekti. 1 Ocak'tan itibaren trafik poliçelerinin vadesine 14 gün kala yenilenebilecek. Polise vadesinden sonra ihbar edilen hasar, bir sonraki yenilemede poliçenin basamağına geçirecek.

Sektör temsilcileri, düzenlemenin uzun süredir ihtiyaç duyulan bir boşluğu doldurduğunu, çok daha adil, hakkaniyetli bir sistem oluşturduğunu belirtiyor.

samak düşerek daha yüksek prim ödemek zorunda kalıyor.

Hasarsızlık korunacak, primler daha adil olacak

Mevcut uygulamada her aracın basamağı birbirinden bağımsız işliyor. Yani bir araç sahibinin iki farklı aracı varsa, her biri kendi içinde kaza geçmişiyle göre basamakta ilerliyor. Bu durum sigortalılar açısından çeşitli mağduriyetlere yol açıyordu. Örneğin; yıllarca kaza yapmamış ve 7. ya da 8. basamağa yükselmiş bir sürücü yeni bir araç aldığı anda, sistem bu aracı yeniden 4. basamaktan başlatıyordu. Hasarsız sürücü elde ettiği indirimi yeni aracına yansıtmıyor, yüksek prim ödemek zorunda

kalıyordu. Tersi durumda ise çok kaza yapmış, 1. veya 2. basamakta yer alan bir sürücü yeni araç aldığı anda, ilk poliçeyi 4. basamaktan başlatılabiliyordu. Bu da hasarlı sürücülere haksız avantaj sağlıyordu.

Sektör temsilcileri, SEDDK'nın yayımladığı yeni genelgeyle bir adaletsizliğe son verildiğini belirtiyor. Artık mevcut aracın poliçesi sonlandırılıp yeni araç alındığında, eski poliçedeki basamak korunacak ve bir sonraki yenilemede yeni araca aktarılacak. Örneğin, 8. basamakta hasarsız bir sürücü, yeni araç aldığı anda poliçesi 4. basamaktan değil, eski aracındaki 8. basamaktan başlayacak ve sigortalı daha düşük prim ödeyecek.

HAKEMLER 'EK MALİYET YARATIR' DİYOR

Tahkim öncesi arabuluculuk geliyor

Adalet Bakanlığı, sigorta uyuşmazlıklarının çözüm sürecini yeniden şekillendirecek önemli bir düzenlemeye gidiyor. "Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" taslağına göre; artık sigorta uyuşmazlıklarında Sigorta Tahkim Komisyonu'na başvurulmadan önce arabuluculuk aşamasının zorunlu hale getirilmesi öngörülmüyor. Bu adım, mahkemelerin iş yükünü azaltmak ve süreci hızlandırmak gerekçesiyle gündeme getirilse de, sektör temsilcileri ve uzmanlardan ciddi itirazlar yükseliyor. Düzenlemenin yürürlüğe girmesi halinde vatandaşın ek maliyetle karşılaşacağı, sigorta şirketlerinin de büyük bir operasyon yükü altına gireceği belirtiliyor.

Türkiye'de her yıl yaklaşık 600 bin sigorta uyuşmazlığı Sigorta Tahkim Komisyonu'na taşınıyor. Mevcut sistemde dosyalar ortalama üç ayda, düşük maliyetle ve uzman hakemler aracılığıyla çözümleniyor. Yeni düzenleme hayata geçerse, her dosya için arabulucuya da başvurulması gerekecek. Bu da arabuluculuk ücreti, vekil masrafı ve operasyonel giderlerle birlikte yaklaşık 10 milyar TL ek maliyet anlamına geliyor.

Sektör temsilcileri, söz konusu yükün sigorta şirketleri tarafından karşılanacağını, ancak nihayetinde prim fiyatlarına yansıtacağını ifade ediyor. Hesaplamalara göre, yalnızca trafik sigortası poliçelerinde 500 ila bin TL arasında ek prim artışı gündeme gelebilir.

"Vatandaşın hakkı gecikecek"

EKONOMİ'ye konuşan Sigorta Hakemleri Derneği Başkanı, sigorta hakemi Av. Kamil Özbasan, düzenlemenin hukuki ve ekonomik açıdan sakıncalarına dikkat çekti. Özbasan, halihazırda sigorta şirketine başvurudan sonra 15 gün bekleme şartı bulunduğunu hatırlatarak, zorunlu arabuluculuğun vatandaşın hakkına erişimini 2 ay daha geciktireceğini söyledi. Özbasan, "Sigorta Tahkim Komisyonu 15 yıldır yılda 600 binin üzerinde uyuşmazlığı hızlı, ucuz ve etkin biçimde çözüyor. IMF raporlarında

dahi örnek gösterilen bu sistemin önüne yeni bir bariyer koymak, hem hukuka aykırı hem de vatandaş aleyhine bir adımdır. Sigortalı gerçek zararını hakemler aracılığıyla alabiliyor. Arabuluculuk sistemi ise teknik uzmanlığa dayanmadığı için vatandaşın tazminatını eksik alma riskini artırır. Sigortalılara da, tüketicilere de faydası olmayan, primleri artıracak kesin görülen bu düzenlemenin amacı nedir? Bu sorunun cevabı henüz kamuoyuna açıklanmış değil" dedi.

"Anlaşma oranı yüzde 3'ü geçmez"

Sigortalılar, adli yargıda uygulanan zorunlu arabuluculukta anlaşma oranının yüzde 3'ü geçmediğine dikkat çekiyor. Buna karşın, gönüllü arabuluculukta başarı oranı yüzde 95'lere ulaşıyor. "Zaten ihtiyari arabuluculukta yüksek başarı sağlanıyor. Zorunlu hale getirmek anlaşma oranını artırmaz, sadece maliyetleri yükseltir" görüşünü dile getiren uzmanlara göre, düzenleme yalnızca sigorta şirketlerini değil, doğrudan tüketicileri de olumsuz etkileyecek. Tahkim sisteminde üç ayda sonuçlanan davaların arabuluculuk şartıyla en az iki ay daha uzaması bekleniyor. Ayrıca, tarafların uzlaşmaya zorlandığı süreçte, sigortalıların tazminatlarını gerçek değerinin altında kabul etme riski artacak. Sektör temsilcileri ve hukukçular, mevcut sistemin zaten işlevsel ve uluslararası alanda takdir gören bir yapı olduğuna işaret ederek, zorunlu arabuluculuk şartının arkasındaki gerekçeyi sorguluyor.

SEDDK ve TSB'nin görüşü alınmadı iddiası

Sektördeki eleştirilerin bir diğer noktası ise sürecin şeffaflığı. İddiaya göre; sektörün çatı kuruluşu Türkiye Sigorta Birliği'nin (TSB) taslak hakkında görüşü alınmadı. Daha önce benzer bir düzenlemeye olumsuz görüş veren Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (SEDDK) süreci dahil olup olmadığı da belirsiz.